

Tieteentekijöiden viestit parlamentaariselle TKI-työryhmälle 2021

1. Tieteentekijät pitää tärkeänä laaja-alaista lähestymistä TKI-politiikkaan: tutkimus ja tiede ovat sivistyksen, maailmankuvan ja koulutuksen perusta. Tutkimuksen vaikuttavuus voi olla yhtä lailla kaupallisia innovaatioita kuin koulutuksen kautta tapahtuvaa ja uutena ajatteluna ilmenevää vaikuttavuutta.

2. Tieteellä ja tutkimuksella on oltava vakaa toimintaympäristö. Tämä tarkoittaa TKI-rahoituksen kasvattamista kohti neljää prosenttia bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen on sitouduttava pitkäjänteisesti yli hallituskausien.

3. Suomi on jäänyt jälkeen verrokkimaista TKI-panostusten tasossa. Tieteentekijät kannattaa vakaan ja ennakoitavan tutkimusrahoituksen luomista esimerkiksi pysyvällä T&K-rahoituslailla. Lakiin tulee kirjata säännölliset indeksikorotukset.

4. Tutkimusrahoitus on liian pirstaleista. On arvioitu, että rahoitushakemusten tekemiseen kuluu tutkijoiden työaikaan vuosittain jopa 12 miljoonan euron arvosta. Rahoituksetta jääminen merkitsee tutkimuksen ja usein myös tutkijan työsuhteen katkeamista. Rahoituksen pirstaleisuus heikentää tutkijanurien vetovoimaa.

5. Tutkimusrahoitus on ensisijaisesti turvattava yliopistojen perusrahoituksen avulla, ei lisäämällä määräaikaista hankerahoitusta. Pitkäjänteinen rahoitus luo ennakoitavan ja vakaan työympäristön tutkijoille. Yli kaksi kolmasosaa uran alkuvaiheessa olevista tutkijoista on huolissaan työuransa epävarmuudesta.

6. Vuonna 2020 Suomen Akatemia myönsi rahoituksen vain 14 prosentille hakemuksista. Kansainvälisesti erittäin hyviksi arvioituja hakemuksia jää jatkuvasti rahoittamatta kireän kilpailun takia. 65 prosenttia nuoremmista tutkijoista on sitä mieltä, että rahoituksen hakeminen vie liikaa aikaa tutkimukselta. Tutkimusrahoituksen kokonaisuuden vaikuttavuus sekä yliopistojen rahoitusmallin vaikutukset on arvioitava.

7. Tohtoreiden siirtymiin sektoreiden välillä tarvitaan siltarahoitusta. Tohtoreita on yksityisen sektorin TKI-henkilöstöstä nyt vain 6 %. Tutkijakoulutuksen saaneiden siirtymisellä yksityiselle sektorille on positiivisia vaikutuksia yritysten TKI-investointien määrään. Nuoremmat tutkijat katsovat uravaihtoehtojaan laaja-alaisesti. Yksityinen sektori kiinnostaa reilua kahta kolmasosaa nuoremmista tutkijoista tulevaisuuden työpaikkana. Yrittäjänä voisi kuvitella työskentelevänsä reilu neljännes nuoremmista tutkijoista.

8. Korkeakoulujen aloituspaikkoja ja koulutusvastuita ei voi lisätä ilman lisäresursseja. Samat tieteentekijät opettavat ja tutkivat. Riittämättömät koulutusresurssit vaikuttavat koulutuksen laatuun ja näivettävät myös tutkimuksen tekemisen edellytyksiä ja koko TKI-järjestelmää.

9. Tieteellisen tutkimuksen merkitystä ei voi arvioida vain lyhyellä tähtämellä ja ulkoa käsin. Siksi on ylläpidettävä laajapohjaista ja tieteen autonomiasta käsin ponnistavaa tutkimusta.

10. Tiede ja tutkimus ovat luonteeltaan kansainvälisiä. Kansainvälistyminen edellyttää resursseja eikä sen riskejä voi sysätä yksittäisten tutkijoiden harteille. Tutkijoiden houkuttelemisen ulkomailta edellyttää oleskelulupalainsäädännön uudistamista, tutkimusympäristöjen kehittämistä ja rahoituksen ennakoitavuuden lisäämistä.

TIEEENTEKIJÄT